

Ústav české literatury a literární vědy

Tereza Pulcová: Filozofické aspekty v tvorbě Josefa Čapka
Posudek vedoucího bakalářské práce

Tereza Pulcová zvolila pro svou bakalářskou práci téma vyžadující dovednosti, které většinou nejsou u studentů prvního akademického gradu dostatečně rozvinuty, především schopnost spekulativní konstrukce a jejího logického rozvinutí v interpretační argumentaci s předpokladem původního myšlenkového podnětu. Pozdní dílo Josefa Čapka patří nadto – tak jako ostatně celek jeho aktivit – k problémům interpretačně zvrstveným ideově i metodologicky inspirativními výklady, k nimž se možno dosud obracet nejen z hlediska literárněhistorického, ale i filozofického, komparatistického či obecně estetického. Považují proto výslednou podobu práce – s vědomím cesty, kterou její autorka prošla – za uspokojivý projev úsilí orientovat se v složitém modernistickém textu a jeho významových rámcích a otevřít je znovu z hlediska vlastních dílčích interpretačních postřehů.

Orientace v Čapkových „těžkomyslných“ prázách ze třicátých let vyžaduje jednak dobrou obeznámenost s literaturou předmětu, především s pracemi J. Opelíka, P. Mareše, V. Černého, J. Patočky a dalších badatelů, ale hlavně vlastní interpretační podnět, chceme-li, nápad. T. Pulcová si neklade cíle literárněhistorické, nýbrž především interpretační, přesněji, snaží se najít k Čapkovu *Kulhavému poutníkovi* a menší měrou k *Psánu do mraků* vlastní cestu. Nalezla přitom oporu v pojetí dialogičnosti Čapkova textu inspirovaném pracemi Opelíkovými a Marešovými. Od počátku se však snažila zapojit do své úvahy paralelu Čapkovy pozdní tvorby a soudobého filozofa existence s psychologickými východisky Karla Jasperse. Při této filozofické alternativě narážela samozřejmě na nebezpečí libovůle, resp. slabé odůvodněnosti této reference a výsledkem je spíše volnější, původně primárně životopisně-psychologizující vazba, která je v textu mezi Čapkem a Jaspersem nastolena. Jde však o podnět, jehož dosah bude ještě nutno analyzovat, např. v souvislosti s jiným pojetím protikladů v projevech životní konkrétnosti u Romana Guardiniho (*Der Gegensatz*, 1925), s nímž vedl Čapek spíše implicitní polemiku. K autorčinu dobru je možno poznamenat, že se se svým úkolem vypořádala se ctí – částečně se jí podařilo svou volbu odůvodnit a ponechat ji jako námět k další diskusi. Především v pasážích o dialogičnosti *Kulhavého poutníka* prokázala schopnost samostatné formulace a charakteristiky textu a vytvořit nosné východisko vlastního přístupu. Jako vedoucí práce jsem oceňoval houževnatost a zaujetí, které T. Pulcová projevovovala od prvního náčrtu a především způsob, jakým se držela své – a Čapkovy – věci, s jejímiž vyjasňujícími se obrysy rostla i její slovesná kultura. Tato soustavnost jí pomohla překonat prvotní ideový naivismus, nahlédnout do leckdy značně složitých problémů moderní filozofie a po cestě započít studium, které uzavřením tohoto textu rozhodně nekončí.

Považují předloženou práci – s ohledem na okolnosti jejího vzniku a na omezení, která autorce bránila v širším záběru např. do literatury německé či francouzské – za slibný základ pro obhajobu a navrhuji hodnocení velmi dobře.

Doc. PhDr. Daniel Vojtěch, Ph.D.

Praha 11. 6. 2015